

Trædestensmetoden

Trædestensmetoden er en kreativ og visuel metode. De involveredes erfaringer, viden og egne forestillinger om fremtiden samt udefrakommende mål synliggøres. Refleksionsprocessen gør det muligt for deltagerne at idegenerere frem mod nye handlingsmuligheder i forhold til opsatte mål.

Trædestensmetoden er at skabe en fortælling om, hvordan det ved fælles hjælp kan lykkes at komme fra det kendte (nutid) til det ukendte (fremtid).

Formålet med metoden er at inddrage den enkeltes erfaringer, viden og ideer i en fælles kvalificering af en udviklings- eller forandringsproces, der ønskes igangsat.

Trædestensmetoden kan anvendes, når visualisering af en udviklings- eller forandringsproces kan bidrage til at øge deltageres indsigt i og ejerskab for forandring i en fælles læreproces. Det kan være en sammenlægning af organisatoriske enheder, udfoldelse af nyt koncept, kvalificering af en opgave m. fl.

Trædestensmetoden bidrager til deltageres oplevelse af en vedkommende proces, hvor overblik opnås og medansvar for udvikling af fælles praksis indgår.

Trædestens-metoden © Ingrid Thirifays

Metoden består af et gult felt, der forestiller en bred, hvor de involverede står (**Hvad har/ved vi?**) og et grønt felt, der forestiller en bred af mere ukendt terræn, hvor noget er givet på forhånd (**Hvad skal vi?**), og drømmene for fremtiden skabes. (**Hvad vil vi?**).

Det gule og grønne felt er adskilt af en dyb og bred å (det blå felt). For at komme over skal der lægges trædesten ud. Trædestenene, som er initiativer eller understøttende foranstaltninger, vælges af deltagerne. Trædestenene navngives og undersøges en af gangen frem mod mål (det grønne felt).

Metoden er udviklet af ledelseskonsulent Ingrid Thirifays.

Vejledning i brug af metoden

Der afsættes 1-1,5 timer. Mellem 2-20 personer kan deltage.

Deltagere er de personer, som kan påvirke en organisatorisk eller indholdsmæssig proces. Det besluttet forud, hvem der faciliterer. Det er facilitator, der:

- laver planche enten opsætte tegning af metoden i stort format eller hæfte metoden i en A4-størrelse på et flipoverpapir eller sætte 3 flipover papirer op: et for hver bred, og et for vandet
- medbringer post-it i forskellige farver, som deltagerne kan skrive på og sætte på planche
- indledningsvis orienterer om metoden og processens forløb samt overholder den afsatte tid

Processen sættes i gang

Definer den opgave, der skal tales om, kort og præcist. Find en dækkende titel og skriv den som overskrift på planchen, f.eks. "Bedre trivsel og bedre resultater", "Involvering af brugerne, hvordan?", "Lærerig leg på legepladsen".

- 1) Beslut jer for, hvad I tager afsæt fra og hvad I skal henimod, og vælg at gøre det i den rækkefølge, der vil være bedst for jer inden I lægger trædesten ud:

- På den gule bred skal I kort tale om, hvilke af jeres erfaringer, kompetencer og viden, I er stolte af. Overvej, hvilke I skal tage med jer eller lade blive tilbage forstået på den måde, at I kun skriver det på den gule bred, der kan være af betydning for opgaveløsningen, f.eks. ved at svare på "Hvad ved vi, hvad kan vi og hvad gør vi allerede i dag, som er den platform, vi tager afsæt fra?"
- På den grønne bred skal I først og fremmest skrive de formål/mål på, som evt. i forvejen er besluttede af opdragsgivere. Det kan f.eks. være: "Sikre brugernes medindflydelse" eller "Øge børns sproglige udvikling". Herefter kan I skrive svar på spørgsmål som: Hvilke mål kan vi forestille os at arbejde henimod? Hvilket resultat vil vi opnå? Hvad vil vi blive bedre til?

- 2) I åen (det blå felt) lægges trædesten ud, dvs. "Hvilke initiativer skal igangsættes for at løse opgaven?" "Hvad og/eller hvem vil kunne hjælpe os?"

Hver enkelt sten navngives med en overskrift, f.eks. "Metoder, der fremmer børns sproglige udvikling." Inspirerer stenen til flere initiativer inden for f.eks. førnævnte sten kan småsten med overskrifter lægges rundt om "hovedstenen", som f.eks. filosofiske samtaler, m.fl.

Der lægges så mange trædesten ud svarende til gruppens forslag på initiativer.

Vær omhyggelige med, at alle aktivt bidrager med, hvilken betydning initiativerne (skrevet på stenene) kan få for at komme i mål. Prioriter i hvilken rækkefølge initiativerne foretrækkes.

Facilitator afrunder med at fortælle, hvad der vil ske her fra.

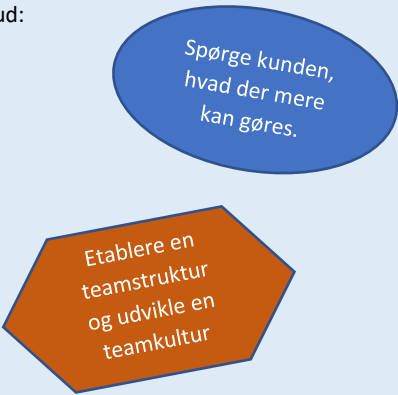

Det er en mulighed at indsætte deltagerens bidrag i en **projektskabelon**¹, som der efterfølgende kan besluttes at arbejde ud fra eller at der udvælges en trædesten, der indsættes i en ny trædestensskabelon som så bliver mål for nye konkrete initiativer (trædesten).

Her vises to eksempler fra praksis:

Det første eksempel viser uddrag fra, hvilken fremgangsmåde en leder (L) som facilitator valgte at bruge under en proces sammen med en gruppe medarbejdere i en privat virksomhed.

Temaet var:

Bedre trivsel og bedre resultater

<p>2) L. skriver medarbejertilfredshedsundersøgelse og tegner et antal personer svarende til medarbejdergruppen, og definerer dem som videns ressourcer.</p> <p>4)L. spørger gruppen, hvad der allerede findes, der bidrager til arbejdsglæde, god faktureringsgrad m.m. Af svar nævnes bl.a. gode kolleger og høj ansvarsfølelse.</p>	<p>5) L. spørger, hvilke initiativer gruppen selv kan igangsætte for at komme i mål? To eksempler på trædesten, der blev lagt ud:</p> 	<p>1) L. indleder med at skrive direktionens mål ind, og hun tegner en tom skattekiste.</p> <p>3) L. spørger nu medarbejderne, hvilke mål de vil lægge ned i skattekisten.</p> <p>Et eksempel her fra er "være glade for at gå på arbejde igen".</p>
--	--	--

¹ Jf. metodeoversigten, hvor projektskabelonen kan hentes

Er en gruppe meget påvirkede af f.eks. længerevarende dårlig trivsel, så kan facilitator starte med spørgsmål på den gule bred som: "Hvilke opgaver er lykkedes for jer at løse?" "Hvad gjorde det muligt?"

Det næste eksempel viser uddrag fra en leder og en medarbejdergruppes arbejde i et dagtilbud for 0-6-årige. Kravet var: "Højkvalitets udendørs læringsmiljøer år 2020", som blev defineret for at nå frem til et nærværende arbejdstema. De besluttede at opdele indsatsen i to forløb med første prioritet på legepladsen for senere at arbejde med "Udelivet i nærmiljøet".

Temaet blev derfor:

Læreri leg på legepladsen

På den grønne bred blev kravet skrevet efterfulgt af hvad, pædagogerne ønskede at arbejde hen i mod.

På den gule bred blev pædagogernes iagttagelser og erfaringer af det nuværende skrevet.

Eksempler på nogle af de foreslåede trædesten:

- ✚ **Læreri leg**/Fælles at definere, hvad det er
- ✚ **Hvad siger, viser børnene?** /Lave iagttagelser af og interviews med børnene.
- ✚ **Fysiske rammer**/Undersøge hvilke, der understøtter/ikke understøtter, målene?
- ✚ **Inkluderende fællesskaber**/ Indføre flere aktiviteter med fokus på sprog og socioemotionelle kompetencer
- ✚ **Viden**/Vi skal vide mere om.....
- ✚ **Interaktioner mellem børn og voksne**/Igangsætte en ny organisering af pædagogerne
- ✚ **Udforskende leg**/ Iværksætte initiativer, hvor børn udforsker naturvidenskabelige spørgsmål.

Gruppen besluttede sig for at prioritere initiativerne, der efterfølgende blev indsat i et 1 ½ årigt projektforløb.